

CONGRES 'DE ECONOMIE VAN HET WATER'

Verplichte maatschappelijke kosten-batenanalyses in het waterbeheer

Een integrale economische afweging ontbreekt nog in de watersector. De aandacht richt zich op de kosten, maar nauwelijks op de baten. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse zou ook voor grote waterprojecten per 1 januari 2007 verplicht gesteld kunnen worden. Dat punt speelde een hoofdrol tijdens het congres 'De economie van het water', georganiseerd door adviesbureau Sterk Consulting op 3 november in NEMO in Amsterdam.

Aanleiding voor het congres was onder meer de groeiende aandacht voor de relatie tussen water en economie. Waterbeheerders moeten doelmatiger en efficiënter omgaan met de middelen en hierover in toenemende mate verantwoording afleggen aan de maatschappij. Ze zijn hier volop mee bezig, maar lopen tegen voor hen nieuwe vraagstukken aan. De meeste waterschappen hebben bijvoorbeeld geen economen in dienst.

Volgens Directeur-Generaal Water Mark Dierikx vereist de invalshoek van de econo-

mie van het water een heel andere visie op water en het waterbeleid: hoe kunnen we in de toekomst maatschappelijk verantwoord blijven omgaan met water? In die nieuwe visie gaat het erom hoe we ervoor kunnen zorgen dat het waterbeleid niet alleen de waterdoelen realiseert, maar in het algemeen zo veel mogelijk bijdraagt aan de maatschappelijke welvaart. Het gaat dan om het optimaal besteden van overheids gelden voor de beoogde waterdoelen, maar ook om mogelijke verschuivingen in rollen van de waterpartijen, mogelijke veranderingen in

de verdeling van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden en over meer marktwerking. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse is sinds 2000 al verplicht voor megaprojecten, veelal 'droge' infrastructuurprojecten. Voor 'natte' projecten gaat waarschijnlijk per 1 januari 2007 een verplichting gelden voor een kosten-batenanalyse. Dierikx maakte duidelijk voorstander te zijn van een financiële ondergrens waaronder de verplichting niet geldt. Voor de PKB Ruimte voor de Rivier is een kosten-batenanalyse gemaakt door het Centraal Planbureau. Het pakket aan maatregelen dat er bij deze analyse als beste uitrolde, was duidelijk een ander pakket dan dat van Verkeer en Waterstaat. Volgens Dierikx is dit het gevolg van het bestuurlijk draagvlak in de regio en de "bestuurlijke realiteit". Volgens een aanwezige in de zaal omdat Verkeer en Waterstaat uitsluitend voor de goedkoopste oplossingen gekozen heeft en niet voor de beste qua ruimtelijke kwaliteit. Als oplossing is daarom vaak gekozen voor dijkverzwaringen langs de rivieren.

De Directeur-Generaal Water pleitte tenslotte bij de VEWIN voor het duurder verkopen van drinkwater in flessen en bij de verzekeraars voor het alsnog in overweging nemen van het opstellen van een verzekering voor de risico's van wonen dicht bij water.

Volgens Robert van Cleef (Sterk Consulting) is een integrale economische afweging in de watersector alleen mogelijk als voldoende inzicht bestaat in de hydrologische werking van het gebied, als betrouwbare kengetallen bestaan van de eventuele schade door wateroverlast of -tekorten, bij voldoende inzicht in de totale maatschappelijke kosten en baten van de te nemen maatregelen en bij mogelijkheden tot optimalisatie van die maatregelen door samenwerking met andere organisaties. "De eerste drie punten zijn nog niet helemaal uitgewerkt. Qua samenwerking lopen al wel voldoende initiatieven", aldus Van Cleef.

Uitgaande van de ervaringen van waterschappers in de zaal staat de maatschappelijke kosten-batenanalyse nog maar in de kinderschoenen. Toch is de afweging ook van groot belang voor de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water in Nederland. Het mogelijk verplichte karakter riep bij menig een protest op, zeker ook gezien het vele werk wat aan zo'n kosten-batenanalyse vastzit. Ervaringen met de MER-procedure werden daarbij als voorbeeld gebruikt. ■

Mark Dierikx.

Robert van Cleef.

